

JĘDRZEJ BUJNY, ANNA KUDRA

Utrzymanie dróg w okresie zimowym – problematyka prawna zakresu obowiązków i odpowiedzialności zarządcy drogi publicznej

Streszczenie

Niniejszy artykuł stanowi próbę odtworzenia z uregulowań prawnych, przy uwzględnieniu dorobku orzeczniczego i doktrynalnego, zakresu obowiązków ciążących na zarządcach dróg w zakresie zimowego utrzymania dróg publicznych oraz zakresu związanej z nimi odpowiedzialności odszkodowawczej.

Przepisy dedykowane wprost poruszanej materii są wysoce lakoniczne, sprowadzają się w zasadzie do generalnego wskazania, że zadaniem zarządcy jest odśnieżanie dróg oraz zwalczanie śliskości zimowej. Ustawodawca nie wypowiada się ani na temat stopnia tych prac, ani ich wzajemnej relacji, ani też instrumentów prawnych służących organizacji robót drogowych. Odwołanie do reguł wykładni pozwala wysunąć wniosek, że zimowe utrzymanie dróg jest procesem nader złożonym, obejmującym wiele działań mających na celu ograniczenie zakłóceń ruchu. Zarządcom przysługuje przy tym pewna swoboda organizacyjna co do wykonywanych prac, której przejawem może być w szczególności przyjęcie tzw. standardów zimowego utrzymania dróg różnicujących intensywność prac w zależności od klasy drogi i jej znaczenia w sieci drogowej.

Analiza orzecznictwa pozwala na przyjęcie, że odpowiedzialność zarządcy za szkody ponoszone w okresie zimowym przez użytkowników dróg nie ma charakteru odpowiedzialności absolutnej. Dokonując oceny działań zarządcy, należy odwołać się do miernika należytej staranności, a zatem staranności ogólnie wymaganej od profesjonalisty, uwzględniającej jednak obiektywne przesłanki towarzyszące wykonywanym zadaniom. Z odpowiedzialnością zarządcy skorelowana jest przy tym odpowiedzialność użytkowników drogi za zachowanie wymogów bezpieczeństwa, w tym tzw. ostrożności wzmożonej.

W świetle dokonanej analizy zapewnienie pełnej przejezdności dróg w okresie zimowym nie jest bezwzględny obowiązek zarządcy drogi. Zarządca ma utrzymywać drogę w stanie gwarantującym jej bezpieczeństwo stosownie do warunków atmosferycznych, z uwzględnieniem posiadanych zasobów kadrowych i finansowych.

Słowa kluczowe: drogi publiczne – obowiązki użytkowników dróg – zarządca drogi – zima – bezpieczeństwo na drogach